

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПРАКТИКА ВИРОБНИЧА

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: Фінанси

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дехтяр Надія Анатоліївна

Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра фінансових технологій і підприємництва	Завідувач кафедри
--	-------------------

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Практика виробнича
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра фінансових технологій і підприємництва
Розробник(и)	Дехтяр Надія Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість	один семестр
Обсяг	Обсяг становить 10 кред. ЄКТС, 300 год. Для денної форми навчання 300 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Фінанси"
Передумови	Знання з дисциплін циклу загальної та професійної підготовки
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Мета виробничої практики полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з умовами праці на робочому місці, опануванні сучасними методами організації роботи у сфері фінансів, формуванні загальних та фахових компетентностей, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих завдань та прикладних проблем, набутті практичного досвіду з організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання, закріпленні і розвитку знань, умінь і навичок, набутих здобувачами вищої освіти під час навчання

4. Зміст освітнього компонента

1. Загальна характеристика підприємства (установи, організації), адміністративних функцій, нормативної бази, що регламентує її діяльність. 2. Дослідницька частина. 2.1. Характеристика організаційно-управлінської структури підприємства (установи, організації). 2.2 Аналіз особливостей організації фінансової діяльності підприємства (установи, організації) відповідно до програми практики. 3. Формулювання висновків та вироблення рекомендацій.

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти використовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
РН2	Вміти формувати та аналізувати фінансову звітність суб'єктів господарювання публічного сектору економіки та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
РН3	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, зокрема щодо збору та аналізу необхідну фінансової інформації, розрахунку показників, які характеризують фінансовий стан підприємств (установ, організацій)..
РН4	Вміти використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем у сфері мікро- та макрофінансів та способів їх вирішення.
РН5	Вміти формувати особисту кар'єрну траєкторію.
РН6	Вміти здійснювати самостійну роботу, гнучко мислити та бути відкритим до нових знань.

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПР1	ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
ПР2	ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
ПР3	ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ПР4	ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
ПР5	ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
ПР6	ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПР7	ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПР8	ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
ПР9	ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР10	ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
------	--

7. Роль освітнього компонента у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПК1	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПК2	ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.
ПК3	ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ПК4	ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ПК5	ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ПК6	ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПК7	ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
ПК8	ЗК10. Здатність працювати у команді.
ПК9	ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ПК10	ЗК12. Здатність працювати автономно.
ПК11	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
ПК12	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ПК13	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).
ПК14	СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
ПК15	СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
ПК16	СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
ПК17	СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
ПК18	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
ПК19	СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

8. Види навчальної діяльності

НД1	Практична робота на базі практики над виконанням програми виробничої практики
НД2	Написання звіту з практики, що передбачає виконання програми виробничої практики
НД3	Представлення результатів виробничої практики (презентація, захист)

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Практикоорієнтоване навчання
-----	------------------------------

Практико-орієнтовне навчання

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Консультування та настанови щодо написання звіту, формування презентації.	Проведення консультацій та настанов	Протягом терміну виробничої практики	МІХ
МФО2 Обговорення та взаємооцінювання виконаних завдань практики.	Обговорення виконаних завдань практики	Протягом терміну виробничої практики	МІХ

МФОЗ Опитування та настанови викладача, що керує практикою.	Усні коментарі викладача, що керує практикою	Протягом терміну виробничої практики	МІХ
--	--	--------------------------------------	-----

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання змістовних аспектів звіту з практики відповідно до програми практики (індивідуального завдання, виданого керівником практики).	Оцінюється звіт з виробничої практики (методи вирішення задачі, інтерпретація отриманих результатів, виконання плану виробничої практики та індивідуального завдання)	В терміни проходження виробничої практики	МІХ
МСО2 Презентація та захист результатів практики.	Оцінюється презентація та відповіді на поставлені питання під час захисту	У терміни проходження виробничої практики	МІХ

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Оцінювання змістовних аспектів звіту з практики відповідно до програми практики (індивідуального завдання, виданого керівником практики).		80	
		80	Ні
МСО2. Презентація та захист результатів практики.		20	
		20	Ні

Здобувач не допускається до захисту практики, якщо не представив звіту з практики, або не виконав в обсязі 50 % практичного індивідуального завдання.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Пакет хмарних сервісів Google Workspace for Education
ЗН4	Навчальна платформа MIX

Засоби навчання забезпечуються базами практики.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методичні вказівки щодо структури та правил оформлення студентських робіт / укладач А. Г. Бухтіарова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 29 с.
2	Методичні вказівки щодо написання та захисту звіту з виробничої практики / укладачі: Л. Л. Гриценко., Н. А. Дехтяр, Н. Г. Пігуль, О. В. Люта, О. В. Дейнека, Л. С. Захаркіна. – Суми : Сумський державний університет, 2025. – 36 с.
Допоміжна література	
1	Фінанси бюджетних установ : навч. посіб. / за заг. ред. Н. А. Дехтяр ; Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с.
2	Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Я. Б. Дропа. Електрон. вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.
3	Страховання : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
4	Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
5	Фінанси страхових організацій : у схемах і таблицях : навч. посібник / укл.: М.П.Федишин, Л.В. Попова, С.С. Кучерівська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 228 с.
6	Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
7	Кушнір С. О., Батракова Т. І. Банківські операції : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 158 с.

12. Бази практики

Базами практика можуть бути підприємства, установи та організації згідно з укладеними закладом вищої освіти договорами або в його структурних підрозділах, що забезпечать

практичну підготовку, а також отримання фахових компетентностей та практичних навичок.

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначає керівник практики від підприємства (організації, установи).

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від керівника практики програму проходження практики та методичні рекомендації щодо оформлення звіту.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ